

Samsa in Love

Haruki Murakami

Haruki Murakami

**Zaljubljeni
Samsa**

**Haruki Murakami je 28. oktobra 2013. na sajtu „Njujorkera“ objavio novu pripovetku
Za „Njujorker“ sa japanskog na engleski preveo Ted Gusen – Samsa In Love
Prevod sa engleskog na srpski jezik Rastko Šeji**

Probudio se otkrivši da je doživio preobražaj i postao Gregor Samsa.

U krevetu leži na le ima, gleda u plafon. Treba vremena da se o i prilagode na nedostatak svetlosti. Plafon izgleda obično, kao svaki plafon. Nekada je bio okrenut u belo, ili možda svetlo krem. Godine prašine i prljavštine dale su mu boju pokvarenog mleka. Nije imao nikakav ukras, nikakvu izrazitu osobinu. Nema argumenta, nema poruke. Ispunjava svoju strukturnu ulogu ali ne teži ni čemu više.

Na jednoj strani sobe, sa njegove leve strane, postoji visok prozor, ali bez zavese, a preko okna su prikovane debele daske. Nekoliko centimetara proreda je ostavljeno između horizontalnih dasaka, da li namerno ili ne, nije bilo jasno. Zruci jutarnjeg sunca sijali su kroz otvore, bacaju i red blještavih paralelnih linija na pod. Zašto je prozor zabarikadiran tako grubo? Neka velika oluja ili tornado u najavi? Ili da se sprema neki ulazak? Ili da se onemogućava i da neko izađe? (Možda on?)

Još uvek na le ima, polako okreće glavu i ispituje ostatak prostorije. Vidi da nema nameštaja, osim kreveta na kome leži. Nema komode, ni stola, nema stolice. Nema slike, sata, ni ogledala na zidu. Nema lampe ni svetla. Niti razaznaje ikakav tepih ili prostirku na podu. Samo golo drvo. Zidovi su prekriveni tapetama složenog dizajna, toliko starim i izbledelim da je na slabom svetlu skoro nemoguće videti detalje šare.

Soba je možda nekada bila normalna spavaća soba. A sada su svi tragovi ljudskog života uklonjeni. Jedini ostatak je njegov usamljeni krevet u centru prostorije. Bez postelje. Nema aršafa, ni pokrivača, ni jastuka. Samo prastari dušek.

Samsa nema pojma gde se nalazi, ni šta da radi. Zna samo da je sada ljudsko biće koje je ime Gregor Samsa. A kako on to zna? Možda mu je neko šapnuo dok je spavao? Ali ko je bio pre nego što je postao Gregor Samsa? Šta je bio?

U trenutku kada počinje da razmatra to pitanje kao da se crni roj komaraca uskovitla u njegovoj glavi. Roj postaje sve širi i gušći dok se seli u mekši deo njegovog mozga, zuje i nesnosno. Samsa odlučuje da prestane da misli. Pokušaj da promisli bilo šta u ovom trenutku je preveliki teret.

U svakom slučaju mora da nauči kako da pokrene telo. Ne može zauvek da leži gledajući u plafon. Ovaj položaj čini ga previše ranjivim. Nema šanse da preživi napad - ptice grabljivice, na primer. Za početak pokušava da pomeri prste. Ima ih deset, duge stvari pri vršenju na njegove dve ruke. Svaki je opremljen sa više zglobova, što usklavljuje njihovih pokreta čini veoma komplikovanim. Da stvari budu još gore, njegovo telo je kao obamrlo, kao uronjeno u lepljivu tešku tečnost, pa je teško smisliti snagu da pokrene ekstremitete.

Ipak, posle ponovljenih pokušaja i neuspeha, zatvaraju oči i koncentrišu se, uspeo je da stavi svoje prste pod kontrolu. Malo po malo, učini kako da uskladi njihove pokrete. Kako prsti postaju operativni - utrnulost, koja je obuzimala njegovo telo, nestade. Umesto nje, kao tamni zlokobni greben koga otkriva oseka, usledi strahovit bol.

Samsi je trebalo vremena da shvati da je bol zapravo glad. Ova grabljiva želja za hranom novost je za njega, ili bar ne pamti da je ikada iskusio. Kao da ništa nije pojeo nedelju dana. Kao da je centar njegovog tela zjapeo preko inako okno. Kostiju zaškripaše, miši i zategnuše, organi zgrabiše.

Više nije u stanju da izdrži taj bol, Samsa upire laktovima o dušek i pokušava da se pridigne. Njegova kičma emitovala je tiho mučno krckanje u tom procesu. Bože moj, pomisli Samsa, koliko dugo ležim ovde? Njegovo telo protestuje na svaki pokret. Ali on nastavi da se bori, ulaže i poslednji atom snage, sve dok, najzad, nije uspeo da sedne.

Samsa u užasu spusti pogled na svoje golo telo. Kako loša forma! Gore od nerazvijenog. Bez mogućnosti samoodbrane. Glatka providna bela koža (pokrivena samo neznatnim dlakama) išarana krhkim plavim krvnim sudovima; mekan, nezaštićen stomak; smešan, neverovatan oblik polnog organa; tanušne ruke i noge (samo po dve!); mršav, loman vrat; ogromna, ružna glava sa plastom krute kose na temenu; dva apsurdna uveta, isturena kao par školjki. *Da li je ovo stvarno on?* Može li toliko besmisleno telo, tako lako uništivo (bez

oklopa za zaštitu, bez oružja za napad), opstati u svetu? Zašto nije preobražen u ribu? Ili u suncokret? Riba ili suncokret imaju smisla. Više smisla, svakako, od ovoga ljudskog bi a, Gregora Samse.

Hrabre i se, on spušta noge preko ivice kreveta dok tabanima ne dodirnu pod. Neo ekivana hladno a golog drveta ostavi ga bez daha. Posle nekoliko neuspelih pokušaja pri kojima se prostro po podu, najzad uspe da stane na svoje dve noge. Stajao je, modar i bolan, gr evito se drže i jednom rukom za okvir kreveta. Glava mu je preteška, jedva je drži uspravno. Znoj po e da lije ispod pazuha, a njegove genitalije skvr iše se od stresa. Trebalo mu je nekoliko dubokih udisaja da bi stegnuti miši i po eli da se opuštaju.

Navikavši se na stajanje, morao je da nau i da hoda. Hodanje na dve noge bilo je vrsta mu enja, svaki pokret vežba bola. Bez obzira kako gledao na to, neizmeni no pomeranje leve i desne noge napred bizarna je ideja koja krši sve prirodne zakone, a opasno rastojanje od o iju do poda teralo ga je da se pogrbi. Mora da nau i kako da koordiniše kukove i kolena. Svaki korak napred pratilo je klecanje kolena, pridržavao se uza zid obema rukama.

Znao je da ne može da ostane u ovoj sobi zauvek. Ako ne na e hranu, i to pod hitno, njegov zavijaju i stomak e po eti da izjeda telo kome pripada, i on e prestati da postoji.

Zatetura se ka vratima oslanjaju i se na zid. To putovanje kao da traje satima, iako nema na ina da izmeri vreme, osim prema bolu. Njegovi pokreti su nezgrapni, njegov korak pužolik. Ne može da napreduje bez oslanjanja. Mogao se nadati da e ga ljudi na ulici shvatiti kao invalida.

Hvata se za kvaku i povla i. Ona se ne pomera. Guranje daje isti rezultat. Okrenu bravu na desno i povu e. Vrata se odškinuše uz škripu. On proviri. Hodnik je pust. Tiho je kao na dnu okeana. Zakora i levom nogom kroz vrata, cimnu gornju polovinu tela napolje, drže i se rukom za okvir vrata, a zatim iskora i i desnom nogom. Polako se kretao hodnikom, s rukama na zidu.

U hodniku ima etvoro vrata, uklju uju i i ona koja je upravo koristio. Sva su identit na, izra ena od istog tamnog drveta. Šta, ili ko, leži iza njih? ezne da ih otvori i sazna. Možda bi onda mogao da po ne da razumeva misteriozne okolnosti u kojima se nalazi. Ili bar otkrije neki trag. Ipak, on prolazi pored vrata, trude i se da pravi što manje buke. Potreba da se popuni stomak prevazilazi njegovu radoznalost. Mora da prona e nešto za jelo.

A sada shvata kako da ga na e.

Samo prati miris, pomisli, onjuši. To je miris kuvane hrane, sitnih estica koje prenosi vazдушna struja. Informacije koje prikupe mirisni receptori u nosu se prenose u mozak, stvaraju i tako snažno iš ekivanje, tako nasilnu želju, da je osetio kako mu se iznutrica polako uvr e, kao od strane iskusnog mu itelja. Pljuva ka mu poplavi usta.

Da bi se domogao izvora primamljivih mirisa, me utim, morao bi da si e niz strme stepenice, niz sedamnaest stepenika. Bilo je dovoljno teško hodati po ravnom - navigacija niz stepenice bila bi pravi košmar. Zgrabio je gelender sa obe ruke i zapo eo silazak. Njegovi koš ati zglobovi kao da su spremni da popuste pod težinom tela, i skoro da se kotrlja niz stepenice.

A šta je Samsi na umu dok baulja niz stepenice? Riba i suncokreti, pre svega. Da sam pretvoren u ribu ili suncokret, pomisli, mogao sam živeti u miru, bez borbe uz i niz stepenice poput ovih.

Kada Samsa dostignu dno sedamnaest stepenika, uspravi se, skupi preostalu snagu i othrama u pravcu zavodljivog mirisa. Pro e predsooblje visoke tavanice i zakora i kroz otvorena vrata trpezarije. Hrana je postavljena na velikom ovalnom stolu. Ima pet stolica, ali ni traga od ljudi. Beli pramenovi pare dižu se iz posuda za hranu. Staklena vaza sa desetak ljiljana zuzima centar stola. etiri mesta su postavljena sa salvetama i priborima za jelo. Izgleda neditruto kao da su ljudi upravo sedali da doru kuju koji minut ranije, kada ih je neki nepredvi eni doga aj primorao da se razbeže. Šta se desilo? Gde su otišli? Ili, gde su odvedeni? Ho e li se vratiti da doru kuju?

Ali Samsa nema vremena da razmišlja o takvim pitanjima. Stropošta se u najbližu

stolicu i po e da grabi sve što može da dohvati golim rukama i strpa u usta, sasvim ignorišu i noževe, kašike, viljuške i salвете. Pocepa hleb na komade i zamo i ga bez džema u puter, halapljivo guta cele masne barene kobasice, proždire tvrdo kuvana jaja takvom brzinom da skoro zaboravlja da ih oljušti, kupi šaku još uvek toplog krompir pirea i trga kisele krastavce prstima. Sve to zajedno žva e i sabija vodom iz bokala. Ukus nije važan. Bljutavo ili ukusno, za injeno ili kiselo - sve mu je isto. Jedino važno je napuniti pustu pe inu u stomaku. Jede potpuno koncentrisano, kao da se trka s vremenom. Toliko optere en nagonom da se najede, u želji da oliže prste greškom ih ugrize. Ostaci hrane lete svuda, a kada tanjir pade na pod i razbi se on ak ni ne primeti.

Tada Samsa utoli svoju glad i sede udobno da do e do daha, gotovo da hrane nije preostalo, a trpezarijski sto beše užasan prizor. Izgleda kao da je jato svadljivih vrana uletelo kroz otvoren prozor, zasitilo se i odletelo. Jedina netaknuta stoji vaza sa ljiljanima, a da je bilo manje hrane, možda bi i cvetovi bili pojedeni.

Sedi dugo ošamu en. S rukama na stolu, zagleda ljiljane kroz poluzatvorene o i i udiše dugo, polako i duboko, dok hrana pronalazi svoj put kroz probavni sistem, od njegovog jednjaka ka njegovim crevima. Ose aj sitosti je kao plima. Uzima metalni bokal i sipa kafu u belu kerami ku šolju. Opor miris podseti ga na nešto. Se anje ne dolazi odjednom, ve u fazama. udan ose aj, kao da se prise a sadašnjosti iz budu nosti. Kao da je vreme nekako podeljeno na dva dela, tako da se se anje i neposredno iskustvo vrte u zatvorenom krugu, jedno nakon drugog. Sipa obilnu koli inu krema u kafu, pomeša je prstom i otpi. Iako se kafa ohladila, blagi ukus topline je ostao. Drži gutljaj u ustima pre nego mu dozvoli da pote e niz grlo. Otkriva da ga to nekako smiruje.

Odjednom, oseti hladno u. Intenzitet gladi blokirao je njegova druga ula. Sada je sit i jutarnja hladno a natera ga da zadržti. Vatra se ugasila. Izgleda da nije uklju ena nijedna grejalica. Povrh toga, on je bio go-golcat, ak su mu i noge bile bose.

Zna da mora da prona e nešto da obu e. Previše mu je hladno ovako. Osim toga, njegov nedostatak ode e sigurno bi bio problem kad bi se neko pojavio. Možda e zakucati na vrata. Ili e se ljudi, koji su se malopre spremali za doru ak, vratiti. Ko zna kako bi reagovali da ga na u u ovom izdanju?

On je sve to razumeo. Nije naslutio, niti zaklju io, prosto i jednostavno je znao. Samsa nema pojma odakle mu to znanje. Možda je u vezi sa tim kruženjem uspomena koje je naslutio.

Ustaje sa stolice i izlazi u predsoblje. Još uvek je neprijatno, ali sada barem može da stoji i hoda na dve noge bez pridržavanja. U stalku za kišobrane od kovanog gvož a nalazi se nekoliko štapova za hodanje. Izvla i crni štap od hrastovog drveta da mu pomogne u kretanju. Samo hvatanje za vrstu ru ku ga opušta i hrabri. I sada ima oružje da se odbrani ako ptice napadnu. Prilazi prozoru i gleda napolje kroz ipkanu zavesu.

Ku a gleda na ulicu. To nije velika ulica. Niti ima mnogo ljudi na njoj. Ipak, prime uje da je svaki prolaznik potpuno obu en. Ode a je raznih boja i stilova. Muškarci i žene obla e se razli ito. Cipele od krute kože pokrivaju njihova stopala. Nekolicina nosi sjajne ugla ene izme. uje kako onovi njihove obu e klepe u kaldrmom. Mnogi muškarci i žene nose kape. Izgleda kao da uopšte ne misle o hodanju na dve noge niti kako da pokriju genitalije. Samsa poredi svoj odraz u velikom ogledalu u dvorani sa ljudima koji šetaju napolju. ovek koga vidi u ogledalu je zapušteno, krhko stvorenje. Stomak isflekan sosom, mrvice hleba drže se u stidnim dla icama kao komadi i pamuka. Obrisa se rukom.

Da, opet pomisli, moram da na em nešto da pokrijem telo.

Ponovo pogleda na ulicu da proverii ima li ptica. Ne, nema ptica na vidiku.

Prizemlje ku e sastoji se od predsoblja, trpezarije, kuhinje i dnevnog boravka. Koliko vidi, nijedna od tih soba ne sadrži ništa nalik ode i. Što zna i da se obla enje i skidanje ode e dešava negde drugde. Možda u sobi na drugom spratu.

Samsa se vra a na stepenište i po inje uspon. Iznena en je otkri em koliko se lakše popeti nego si i. Drže i se za gelender, on uspeva da se probije uz sedamnaest stepenika

mного брже и без непотребног бола или страха, заустављају и се неколико пута (mada nikada zadugo) da do e do daha.

Moglo bi se re i da ga sre a prati, jer nijedna vrata na drugom spratu nisu bila zaključana. Sve što treba da uradi je da okrene bravu i gurne, i svaka vrata se otvoriše. Ima ukupno četiri sobe i, osim prehladne sobe sa golim podom u kojoj se probudio, sve su udobno nameštene. Svaka ima krevet sa istom posteljinom, orman, radni sto, lampu pri vršenu za plafon ili zid i prostirku ili tepih sa komplikovanom šarom. Knjige su uredno poredane u policama, a uramljena ulja na platnu, pejzaži, krase zidove. Svaka soba ima staklenu vazuu ispunjenu jarkim cvetom. Nijedna nema grube daske zakucane preko prozora. Na prozorima su ipkane zavese, kroz koje se suneva svetlost prosipa kao blagoslov s nebesa. Svi kreveti pokazuju tragove da je neko spavao u njima. Vidi otiske glava na jastucima.

Samsa na e bade-mantil koji mu odgovara u ormaru najve e prostorije. Izgleda kao nešto s ime bi mogao da se sna e. Nije imao pojma šta da radi sa drugom ode om - kako da je obu e, kako da je nosi. Previše je komplikovana, prvo što ima previše dugmadi, a i on nije siguran kako da razlikuje prednju od zadnje strane, donju od gornje. Šta je lice, a šta nali je? Ku na haljina je, s druge strane, jednostavna, praktična i sasvim bez ukrasa. Svetla, meka tkanina lepo prijanja na njegovu kožu, a boja je tamno plava. ak pronalazi i odgovaraju e papu e.

Navla i bade-mantil na golo telo i, posle mnogo pokušaja i grešaka, uspeva da veže pojas oko struka. Pogleda se u ogledalu, sada u ogrta u i papu ama. Ovo je sigurno bolje od šetkanja bez ode e. Nije tako toplo kao što može biti, sasvim sigurno, ali sve dok je u ku i ne e mu biti hladno. Što je najvažnije, više nema razloga da brine da e njegova meka koža biti izložena opakim pticama.

Kada se za ulo zvono na vratima, Samsa je dremao u najve oj sobi (i u najve em krevetu) u ku i. Bilo je toplo pod perjem jorgana, toliko udobno kao da je spavao u jajetu. Probudi se iz sna. Ne pamti detalje, ali bio je to prijatan i veseo san. Zvono koje odjekuje kroz ku u vra a ga nazad u hladnu realnost.

Izvu e se iz kreveta, priveza ogrta , natu e tamno-plave papu e, zgrabi crni štap i, s rukom na gelenderu, odgega niz stepenice. Mnogo je lakše nego prvom prilikom. Ipak, opasnost od pada je uvek prisutna. Ne sme da spusti gard. Imaju i na oku noge, korak po korak si e niz stepenice, dok je zvono nastavljalo da zvoni. Ko god pritiska zvoncu mora da je najnestrpljivija i najtvrdoglavija osoba.

Sa štapom u levoj ruci, Samsa pri e ulaznim vratima. Okrenu bravu nadesno, povu e i vrata se otvoriše.

Pred vratima stoji mala žena. Stvarno niska žena. udo da je uspela da dosegne zvono. Pogledavši pažljivije, on shvati da u pitanju nije njena veličina. Njena le a bila su savijena zauvek. Zato izgleda malo, a, u stvari, njeno telo ima normalne dimenzije. Kosa joj je vezana gumenom trakom da se ne bi rasipala preko lica. Bujna kosa boje kestena. Ona je obu ena u iznošeni sako od tvida i toplu široku suknju koja pokriva noge do gležnjeva. Prugasti pamučni šal obmotan joj je oko vrata. Ne nosi šešir. Njene cipele imaju visoko pertlanje. ini se da je u ranim dvadesetim. Ima nešto devojka ko u njoj. O i su joj velike, nos mali, usne malo iskrivljene na jednu stranu, kao mlad mesec. Njene tamne obrve formiraju dve prave linije preko ela, daju i joj skeptičan izgled.

„Da li je ovo stan porodice Samsa?“ re e žena, dižu i pogled na gore prema njemu. Zatim snažno zatrese i uvi svoje telo. Onako kako se Zemlja trese tokom jakih zemljotresa.

On se iznenadi na tren, ali se brzo sabra. „Da“, rekao je. Pošto je on Gregor Samsa, ovde verovatno živi porodica Samsa. U svakom slu aju, nema štete od njegovog potvrdnog odgovora.

Izgleda da žena ne smatra ovaj odgovor zadovoljavaju im. Blago mrštenje zatalasa joj elo. Možda je primetila zbunjenost u njegovom glasu.

„Dakle, ovo je *zaista* stan porodice Samsa?“ re e oštrim glasom. Kao iskusan vratar koji ispituje bednog posetioca.

„Ja sam Gregor Samsa“, re e Samsa, opušteno koliko je to bilo mogu e. U to je bar bio siguran.

„Nadam se da si u pravu“, re e ona posežu i za platnenom torbom pored nogu. Crna torba izgleda veoma teško. Vidno iznošena, sigurno je imala više vlasnika. „Dakle, da po nemo.“

Ona ušeta u ku u ne ekaju i odgovor. Samsa zatvori vrata iza nje. Ona stoji, prou avaju i ga pogledom od glave do pete. Izgleda da joj njegov mantil i papu e bude sumnju.

„Izgleda da sam te probudila“, rekla je s hladno om u glasu.

„To je sasvim u redu“, odgovori Samsa. Razumeo je iz njenog sumornog izraza lica da njegova ode a ne odgovara prilici. „Dugujem vam izvinjenje za svoj izgled“, dodade. „Postoje razlozi...“

Žena je to ignorisala. „Pa, onda?“ prosikta kroz napu ene usne.

„Pa, onda?“ Samsa ponovi.

„Pa onda gde je brava koja je uzrok problema?“ re e žena.

„Brava?“

„Pokvarena brava“, re e ona. „Zvali ste nas da do emo i popravimo je.“

„Ah“, re e Samsa, „pokvarena brava.“

Samsa pretrese svoj um. Tek što je uspeo da se fokusira na jednu stvar, crni roj komaraca se ustalasa ponovo.

„Nisam uo ni za kakav problem s bravom“, re e on. „Pretpostavljam da je u pitanju jedna od brava na vratima soba na spratu.“

Žena ga mrko pogleda. „Pretpostavljaš?“ re e ona, zagledavši se u njegovo lice. Njen glas postade još hladniji. Obrve zaobljene u neverici. „Jedna od brava?“ nastavi.

Samsa oseti da je pocrveneo. Njegovo neznanje o bravi izgledalo mu je najsramnije. Pro isti grlo da odgovori, ali re i nije našao.

„Gospodine Samsa, da li su tvoji roditelji tu? Mislim da je bolje da popri am sa njima.“

„Izgleda da imaju druga posla“, re e Samsa.

„Posla?“ re e ona, zaprepaš ena. „Usred ove *nevolje*?“

„Ja stvarno nemam pojma. Kada sam se jutros probudio, svi su ve otišli“, re e Samsa.

„Pobogu“, re e mlada žena. Duboko uzdahnu. „Rekli smo im da e neko do i u ovo doba dana.“

„Strašno mi je žao.“

Žena zastade na trenutak. Zatim se polako njene zaobljene obrve spustiše, a ona baci pogled na crni štap u Samsinoj levoj ruci. „Da li te noge mu e, Gregore Samsa?“

„Da, pomalo“, re e on izvrđavaju i odgovor.

Žena odjednom ponovo po e da se uvija i treska. Samsa nije imao pojma šta to zna i ili koja je svrha tog pokreta. Ipak, instiktivno ga je privla io složeni niz pokreta.

„Pa, šta da se radi“, re e žena rezigniranim tonom. „Hajde da pogledamo ta vrata na drugom spratu. Prešla sam most i ceo grad u sred ovog strašnog prevrata da stignem ovamo. Prakti no rizikovala svoj život. Prema tome, nema smisla da kažem: ‘O, zaista, niko nije u ku i? Vрати u se kasnije’, zar ne?“

Ovaj strašni prevrat? Samsa nije razumeo o emu ona govori. Kakva se užasna promena odvija? Ali, on odlu i da ne pita o detaljima. Bolje da izbegne dalje pokazivanje svoga neznanja.

Savijenih le a, mlada žena uze tešku crnu torbu u desnu ruku i krenu se vu i uz stepenice, sli na insketu koji puzi. Samsa je pratio s rukom na gelenderu. Njen puze i hod izazva njegove simpatije - podse a ga na nešto.

Žena stade na vrhu stepenica i osmotri hodnik. „Dakle“, re e ona, „jedna od ovih etvoro vrata *verovatno* ima pokvarenu bravu, zar ne?“

Samsino lice pocrvene. „Da, jedna od njih. To možda mogu biti ona na kraju hodnika sa leve strane“, re e on, posr u i. Bila su to vrata ogoljene sobe u kojoj se tog jutra probudio.

„To možda mogu biti“, re e žena na glasom tako mrtvim kao ugašena loma a.

„Možda.“ Ona se okrenu da ispita Samsino lice.

„Valjda, ili druga“, re e Samsa.

Žena ponovo uzdahnu. „Gregore Samsa“, re e ona suvo, „s tobom je radost razgovarati. Tako bogat re nik, i uvek pravo na stvar.“ Onda promeni ton. „Ali, bez obzira, hajde da prvo proverimo vrata na kraju hodnika levo.“

Žena pri e vratima. Okrenu kvaku i gurnu, a vrata se otvoriše ka unutra. Soba je bila kao pre, samo krevet sa golim ne baš istim dušekom. Pod isto go. Daske prikovane preko prozora. Žena mora da je primetila sve ovo, ali nije pokazala nijedan znak iznena enja. Njeno ponašanje sugeriše da sli ne sobe postoje svuda po gradu.

Ona u nu, otvori crnu torbu, izvu e belu flanelsku krpu i raširi je po podu. Zatim izvadi veliki broj alata, koje pažljivo postroji po platnu, poput prekaljenog mu itelja koji prikazuje kobne instrumente svoga zanata pred o ima nekog jadnog mu enika.

Izabravši žicu srednje debljine, ubaci je u bravu i spretno po e da je pomera pod razli itim uglovima. O iju suženih, koncentrisano, ušiju izoštrjenih na najmanji zvuk. Zatim izabra tanju žicu i ponovi proces. Njeno lice postajalo je sve namrštenije, a njena usta iskriviše se u nemilosrdni oblik, kao kineski ma . Uze veliku baterijsku lampu i, sa mra nim pogledom, po e da ispituje bravu u detalje.

„Da li imate klju za ovu bravu?“ upita Samsu.

„Nemam pojma gde je klju “, odgovori on iskreno.

„Ah, Gregore Samsa, teraš me da poželim da me nema“, re e ona.

Posle toga ona ga je sasvim ignorisala. Izabra šrafčiger me u alatima pore anim na krpi i krenu da skida bravu sa vrata. Njeni pokreti su spori i oprezni. Zastajala je, s vremena na vreme, tresla se, krivila i gr ila kao i ranije.

Stoje i iza nje, gledaju i te njene udne pokrete, Samsino telo po e da odgovora na udan na in. Preuzimala ga je nekakva toplina, nozdrve su mu gorele. Usta su mu toliko suva da proizvodi jak zvuk pri svakom gutanju. Ušne školjke su ga nesnosno svrbele. A njegov polni organ, koji je do tog trenutka visio tako aljkavo, po e da tvrdne i da se širi. Kako se dizao, rasla je izbo ina na prednjem delu njegovog ogrta a. On, me utim, uopšte ne može da pojmi šta to može da zna i.

Skinuvši bravu, mlada žena je odnese do prozora da je pregleda na suncu koje sija izme u dasaka. Bode je tankom žicom i dobro je protrese da vidi kako to zvu i, mrzovoljnog lica i napu enih usana. Na kraju, ona opet uzdahnu i okrenu se Samsi.

„Unutrašnjost je polomljena“, re e žena. „Gotova je. Ovo je ta, baš kao što si rekao.“

„To je dobro“, re e Samsa.

„Ne, nije“, re e žena. „Nema šanse da je popravim tu na licu mesta. To je posebna vrsta brave. Mora u da je odnesem da otac ili neki od moje starije bra e to pogleda. Oni možda mogu da je poprave. Ja sam kalfa - radim samo obi ne brave.“

„Shvatam“, re e Samsa. Dakle, ova mlada žena ima oca i više bra e. Cela porodica bravara.

„Ustvari, jedan od moje bra e je trebalo da do e danas, ali su zbog *gužve* napolju mene poslali. Grad je blokiran kontrolnim punktovima.“ Ona ponovo pogleda bravu u rukama. „Ali kako se brava slomila ovako? To je udno. Neko mora da je polomio unutrašnjost posebnim alatom. Nema drugog objašnjenja.“

Ona opet po e da se uvija. Njene ruke vrtele su se kao da pliva isprobava novi zamah. Njemu je taj pokret bio veoma uzbudljiv, hipnotišu i.

Samsa se odlu i. „Mogu li da vam postavim jedno pitanje?“ re e.

„Pitanje?“ re e ona, bacaju i mu sumnji av pogled. „Ne mogu da zamislim šta, ali samo napred.“

„Zašto se tako uvijaš toliko esto?“

Pogleda Samsu blago rastavljenih usana. „Uvijam?“ Razmisli na trenutak. „Misliš ovako?“ Ona mu prikaza pokret.

„Da, tako.“

„Brushalter mi ne odgovara“, re e ona strogo. „To je sve.“

„Brushalter?“ Samsa ponovi re tupo. Tu re nije mogao da dozove iz svog se anja.

„Brushalter. Ti znaš šta je to, zar ne?“ re e žena. „Ili smatraš da je udno da grbave žene nose brushaltere? Mislite da je to pretenciozno od nas?“

„Grbave?“ Samsa re e. Još jedna re koja je usisana u tu ogromnu prazninu koju nosi u sebi. Nema pojma o emu ona pri a. Ipak je znao da treba nešto da kaže.

„Ne, uopšte ne mislim tako“, promrmlja.

„Slušaj ti, mi grbavice imamo dve dojke, baš kao i druge žene, i moramo da koristimo brushalter da ih podržava. Ne možemo hodati okolo kao krave, ljuljaju i vimenom.“

„Naravno da ne.“ Samsa je bio izgubljen.

„Ali, brushalteri nisu dizajnirani za nas - oni se istegle. Mi smo gra ene druga ije od obi nih žena, je li tako? Zato moramo da se uvijamo toliko esto da ih vratimo na mesto. Grbavice imaju više problema nego što možeš zamisliti. Da li si zato buljio u mene otpozadi? Da li te to pali?“

„Ne, nikako. Samo sam radoznao zašto si to radila.“

Dakle, on zaklju i, brushalter je aparat projektovan da drži grudi na mestu, a grbavica je osoba gra ena poput ove žene. Toliko je toga na ovom svetu što mora da nau i.

„Jesi li siguran da me ne zezaš?“ žena upita.

„Ne zezam te.“

Žena nakrivi glavu i pogleda Samsu. Shvati da govori istinu - izgleda da nema trunke zlobe u njemu. Bio je samo malo slab u glavi, to je sve. Verovatno je nekoliko godina stariji od nje. Pored toga što je hrom, izgleda da je intelektualno zaostao. Ali je bio iz dobre porodice i njegovi maniri su bili besprekorni. On lepo izgleda, tako e, mada malo mršavo i bledoliko.

Tada je primetila izbo inu na donjem delu njegovog ogrta a.

„Šta je pobogu to?“ ona re e kamenim glasom. „Šta ta *budža* radi tu?“

Samsa spusti pogled na svoj ogrta . Njegov organ je zaista jako otekao. Iz njenog tona zaklju i da je to nekako neprikladno.

„Kapiram“, ona prasnu, „pitaš se kako bi bilo jebati grbavicu?“

„Jebati?“ re e on. Još jedna re koju ne razume.

„Zamišljaš kako uzimaš od pozadi bez problema grbavicu savijenu u struku, zar ne?“ re e žena. „Veruj mi, postoji mnogo perverznejaka kao što si ti u okolini, koji misle da emo vas pustiti da uradite šta ho ete jer smo grbavice. Pa, ne e i i, batice. Mi nismo tako lake!“

„Veoma sam zbunjen“, re e Samsa. „Ako sam te na neki na in naljutio, iskreno mi je žao. Izvinjavam se. Molim te, oprost mi. Ja nisam mislio ništa loše. Bio sam bolestan i ima toliko stvari koje ne razumem.“

„U redu, razumem“, uzdahnu ona. „Ti si malo *spor*, zar ne? Ali ti je kita u odli noj formi. To je valjda olakšavaju a okolnost.“

„Žao mi je“, re e Samsa ponovo.

„Zaboravi.“ Ona popusti. „Imam etiri opasna brata kod ku e i otkad sam bila mala sve su mi pokazali. Oni to tretiraju kao veliku šalu. Zlobni *skotovi*, svaki od njih. Dakle, ne šalim se kada kažem da znam o emu je re .“

Ona u nu da vrati u torbu svoje alate, spakova slomljenu bravu u flanel i nežno je stavi u torbu.

„Nosim bravu ku i sa sobom“, re e ona ustaju i. „Reci svojim roditeljima. Ili emo je popraviti ili zameniti. Ako treba da se zameni, možda e biti potrebno neko vreme, s obzirom na situaciju. Ne zaboravi da im kažeš, u redu? Slušaj li me? Jesi li zapamtio?“

„Re i u im“, re e Samsa.

Ona polako krenu niz stepenište, Samsa za njom. Njih dvoje kao studija kontrasta: ona izgleda kao da puži na sve etiri, dok on zanosi unazad na potpuno neprirodan na in. Ipak, njihov tempo hoda beše identi an. Samsa se trudio da smiri svoju "budžu", ali ta stvar jednostavno ne e da se vrati u prethodno stanje. Gledanje njenih pokreta s le a dok silazi niz stepenice ini da mu srce bubnja. Vru a, sveža krv pumpa kroz njegove vene. Tvrdoglava izbo ina se ne spušta.

„Kao što sam ve rekla, jedan od moje bra e je trebalo da do e danas“, re e žena, kada su stigli do vrata. „Ali, ulice su prepune vojnika i tenkova. Hapse ljude po ulici. Zato

muškarci u mojoj porodici nisu mogli napolje. Kada te uhapsu, ne zna se kada će se vratiti kući. Pa su mene poslali. Samu preko celog Praga. 'Niko ne može primetiti grbavu devojkicu', tako su rekli."

„Tenkovi?“ promrmlja Samsa.

„Da, mnogo njih. Sa topovima i mitraljezima. Tvoj top je impresivan“, rekla je ona, ukazujući na izbočinu na njegovom ogrtu, „ali ovi topovi su veći i teži, i mnogo smrtonosniji. Nadam se da će se svi iz tvoje porodice bezbedno vratiti.“

Samsa odlučuje da bika hvata za rogove. „Da li bi bilo moguće da se ponovo sretnemo?“ reče.

Mlada žena dignu glavu ka Samsi. „Hoćeš reći da želiš ponovo da me vidiš?“

„Da. Želim opet da te vidim.“

„Sa alatom tako dignutom?“

Samsa ponovo pogleda u izbočinu. „Ne znam kako to da objasnim, ali to nema nikakve veze sa mojim osećanjima. To mora da je neka vrsta srčanih problema.“

„Bez zezanja“, rekla je ona, impresionirana. „Kažeš srčani problem...interesantan način gledanja. Do sada takvo opravdanje nisam čula.“

„Vidi, to je van moje kontrole.“

„I nema nikakve veze sa jebanjem?“

„Jebanje mi nije ni na kraj pameti. Zaista.“

„Dakle, da razjasnimo. Kada ti se alatka digne i tako o vrsne, to nije do tvoje pameti već od srca?“

Samsa klimnu glavom u saglasnosti.

„Kuneš se Bogom?“ reče žena.

„Bog“, ponovi Samsa. Još jedna reč koja nije mogao da se seti. Za utu.

Žena umorno odmahnu glavom. Ponovo pokaže da se uvrće da bi namestila grudnjak. „Zaboraviću se da je Bog napustio Prag pre neki dan. Zaboravimo na njega.“

„Pa mogu li te opet videti?“ Samsa upita.

Nova grimasa pređe preko devojčinog lica - kao da su njene oči zagledane u neki daleki i mutni pejzaž. „Ti stvarno hoćeš da me vidiš opet?“

Samsa klimnu glavom.

„Šta bi radili?“

„Mogli bi da razgovaramo.“

„O čemu?“ upita žena.

„O mnogim stvarima.“

„Samo da pričamo?“

„Ima toliko toga što želim da te pitam“, reče Samsa.

„O čemu?“

„O ovom svetu. O tebi. O meni. Osećam da ima toliko stvari o kojima treba da razgovaramo. Tenkovi, na primer. I Bog. I brushalteri. I brave.“

Još jednom ih prekri tišina.

„Ne znam“, konačno reče žena. Ona polako odmahnu glavom, ali je hladno a u njenom glasu bila manje primetna. „Bolje si vaspitan od mene. I isto sumnjam da će tvoji roditelji biti oduševljeni da vide svog dragocenog sina sa grbavicom sa pogrešne strane grada. Iako i ako je taj sin hrom i pomalo usporen. Povrh toga, naš grad je okupiran stranim tenkovima i vojskom. Ko zna šta nas čeka.“

Samsa sigurno nije imao pojma šta ga čeka. Sve mu je bilo nepoznato - budućnost svakako, ali i sadašnjost i prošlost. Šta ima smisla, a šta nije u redu? Samo da nauči i kako da se obuče je zagonetka.

„U svakom slučaju, ja se vraćam ovamo za nekoliko dana“, reče grbava mlada žena. „Ako možemo da popravimo, ja ću doneti bravu, a ako ne možemo doneću je nazad. Biće vam naplaćena usluga servisa, naravno. Ako si ovde, onda možemo da se vidimo. Da li će taj dugi razgovor biti moguć ili ne, ne znam. Ali da sam na tvom mestu ja bih sakrila tu budždu od roditelja. U stvarnom svetu, ne dobijaš komplimente za izlaganje takve stvari.“

Samsa klimnu glavom. Nije mu baš bilo jasno kako bi se tako nešto sakrilo od

pogleda.

„Baš je udno, zar ne?“ re e žena promišljaju i. „Svet se ruši oko nas, ali još uvek ima onih koji brinu o slomljenoj bravi i drugih koji su dovoljno savesni da pokušaju da je poprave... Ali, možda tako i treba da bude. Možda rad na malim stvarima savesno i pošteno, koliko možemo, jeste na in kako ostati normalan u svetu koji se raspada.“

Žena pogleda Samsino lice. „Ne želim da zabadam nos, ali šta se dešavalo u toj sobi na drugom spratu? Zašto je tvojim roditeljima trebala tako velika brava za sobu u kojoj se ne nalazi ništa osim kreveta i zašto im toliko smeta što je brava pokvarena? I emu služe one daske prikucane na prozor? Nešto je bilo zaključano unutra, je li tako?“

Samsa odmahnu glavom. Ako je neko ili nešto bilo zaključano tamo - to mora da je bio on. Ali zašto je to bilo potrebno? On nije imao pojma.

„Izgleda da nema smisla da tebe pitam“, re e žena. „Pa, vreme mi je da krenem. Brinu e se ako zakasnim. Moli se da pre em grad u jednom komadu. Da e vojnici prevideti jednu devojicu grbavicu. Da niko od njih nije perverznan. Dovoljno nas je priroda zajebala.“

„Moli u se“, re e Samsa. Ali nije imao pojma šta „perverznan“ zna i. Niti „moliti“, kad je ve o tome re .

Žena podiže svoju crnu torbu, i dalje pognuta, krenu ka vratima.

„Da li u te ponovo videti?“ Samsa upita poslednji put.

„Ako misliš o nekome dovoljno jako, sigurno eš ga ponovo sresti“, re e ona na rastanku. Ovaj put je stvarno bilo topline u njenom glasu.

„ uvaj se ptica“, doviknu on za njom. Ona se okrenu i klimnu glavom. Onda iza e na ulicu.

Samsa je gledao kroz prorez zavesa kako se njen pogrbljeni oblik kre e preko kaldrme. Kretala se udno, ali sa iznena uju om brzinom. Svaki njen pokret mu je izgledao šarmantno. Ona ga je podse ala na bubu gazivodu koja i po tlu pokušava da se kre e istom brzinom. Koliko on može da shvati, hodanje na njen na in ima mnogo više smisla nego klimatati se uspravno na dve noge.

Ona je ve nestala iz vidokruga kada je primetio da mu se polni organ vratio u meko i skupljeno stanje. To kratkotrajno i nasilno ispup enje je u nekom trenutku nestalo. Sada je njegov organ visio izme u nogu kao nevina vo ka, mirno i bez odbrane. Njegova jaja ležala su udobno u svojoj kesici. Zategnuvši kaiš ogrta a, sede za trpezu i otpi ono što je ostalo od hladne kafe.

Ljudi koji su živeli ovde su otišli. Nije znao ko su oni, ali je zamišljao da su njegova porodica. Nešto se iznenada dogodilo i oni su otišli. Možda se nikada ne e vratiti. Šta zna i „svet se ruši“? Gregor Samsa nije imao pojma. Strana vojska, kontrolni punktovi, tenkovi - sve je pod velom misterije.

Jedino što je sigurno znao je da želi ponovo da vidi tu devojku grbavicu. Da sede licem u lice i razgovaraju do mile volje. Da otkrije zagonetke sveta sa njom. Hteo je da gleda iz svakog ugla kako se ona uvr e i trese dok namešta svoj brushalter. Ako je mogu e, želeo bi svojim rukama da prelazi preko njenog tela. Da dodiruje njenu meku kožu i oseti njenu toplinu vrhovima prstiju. Da hoda rame uz rame sa njom uz i niz stepenice ovoga sveta.

Samo razmišljanje o njoj grejalo ga je iznutra. Više nije želeo da bude riba ili suncokret ili bilo šta drugo u tom smislu. Bilo mu je drago da je ljudsko bi e. Svakako, velika je neprijatnost morati hodati na dve noge i nositi ode u. Bilo je tako mnogo toga što nije znao. Ipak, da je riba ili suncokret, a ne ovek, nikada ne bi doživeo ovaj ose aj. Tako se ose a.

Samsa je dugo sedeo zatvorenih o iju. Zatim odlu no ustade, zgrabi crni štap i krenu uz stepenice. Vratu e se na drugi sprat i shvati e kako da se obu e. Za sada, barem, to je njegova misija.

Svet je ekao da on nau i.